

Pozycjonowanie elementów

Czas: 2 × 45 min

praca indywidualna

Cel: Stosowanie właściwości position (relative, absolute, fixed, sticky), z-index i overflow do budowy typowych elementów strony: przyklejonego menu, przycisku powrotu na górę i etykiety na karcie produktu.

Po zajęciach potrafisz:

- przykleja menu do górnej krawędzi okna właściwością position: sticky
- umieszcza element absolutnie względem rodzica z position: relative
- ustala kolejność nakładających się warstw właściwością z-index i przewiduje wynik
- ogranicza wysokość bloku i włącza przewijanie właściwością overflow
- sprawdza w narzędziach F12 (Elements → Computed), skąd element bierze pozycję

Sprzęt i materiały

- komputer z Windows 11 i przeglądarką Chrome, Edge lub Firefox
- folder `r1_12_start` z Pliki_do_zadan (index.html i style.css)

Oprogramowanie

- **Visual Studio Code** — z rozszerzeniem Live Server (podgląd odświeżany po zapisie)
code.visualstudio.com
- **Live Server (rozszerzenie VS Code)** — instalacja: Extensions (Ctrl+Shift+X) → wyszukaj „Live Server”
marketplace.visualstudio.com/items?itemName=ritwickdey.LiveServer
- **Validator CSS W3C** — zakładka „By file upload”
jigsaw.w3.org/css-validator

Przygotowanie przed zajęciami

- Przypomnij sobie z wykładu 1.09 różnicę między position: relative, absolute, fixed i sticky.
- Skopiuj folder `r1_12_start` do swojego folderu `nazwisko_imie` i zmień jego nazwę na `zad12`.

Bezpieczeństwo

- Pracuj na kopii plików w swoim folderze — oryginał w Pliki_do_zadan zostaw bez zmian.
- Nie zmieniaj gotowych reguł na początku arkusza; dopisuj swoje na końcu, w oznaczonych sekcjach.

Przebieg zadania

1 Rozpoznanie strony

Każdą zmianę zapisuj (Ctrl+S) i sprawdzaj w przeglądarce. Wszystkie reguły dopisuj pod komentarzem `Zadanie 12: Twoje reguły` w pliku `style.css`.

1. Otwórz folder `zad12` w VS Code (File → Open Folder) i uruchom `index.html` przez Live Server (prawy przycisk → Open with Live Server).
2. Przewiń stronę. Zanotuj, co dzieje się z menu i z czerwonym przyciskiem „↑” (gdzie jest teraz?) oraz gdzie wyświetla się etykieta „Nowość” i trzy kwadraty warstw.

2 Menu przyklejone (sticky)

Element sticky zachowuje się jak zwykły, dopóki nie dojdzie do progu (np. `top: 0`) — wtedy „przykleja się” do okna.

1. P1. Ustaw dla `.menu` pozycję `sticky` i próg `top: 0`. Przewiń stronę i sprawdź, że menu zostaje u góry, a baner odjeżdża.
2. P2. Kliknij w menu „Warstwy”. Zauważ, że nagłówek sekcji chowa się pod menu. Popraw to regułą `scroll-margin-top` dla elementów `section` (wartość nieco większa niż wysokość menu — odczytaj ją w F12).
3. P3. Nadaj menu `z-index: 100`, aby po zakończeniu kolejnych kroków żaden element strony nie przykrywał menu podczas przewijania.

3 Etykieta „Nowość” (absolute w relative)

Element absolute jest pozycjonowany względem najbliższego przodka, który ma position inne niż static. Jeśli takiego nie ma — względem całego dokumentu.

1. P4. Ustaw `.nowosc` pozycję `absolute` z `top: -10px` i `right: -10px`, ale **bez** zmiany kart. Zrób zrzut — gdzie pojawiły się etykiety i dlaczego?
2. P5. Dodaj `.karta` pozycję `relative`. Etykiety powinny przesunąć się do prawego górnego narożnika swoich kart, lekko poza krawędź.
3. P6. Obróć etykietę o 8 stopni (`transform: rotate(8deg)`). W F12 zaznacz etykietę i w zakładce Computed odczytaj wartości `position`, `top` i `right`.

4 Warstwy i z-index

Trzy kwadraty w `.scena` mają się nakładać schodkowo. Kwadrat 1: `top 20px, left 20px`; kwadrat 2: `top 50px, left 100px`; kwadrat 3: `top 80px, left 180px`.

1. P7. Ustaw `.scena` pozycję `relative`, a `.warstwa` — `absolute`, i rozmieść kwadraty według współrzędnych podanych wyżej. Który kwadrat jest na wierzchu bez `z-index`? Zapisz regułę, która o tym decyduje.
2. P8. Zanim zapiszesz plik, przewidź wynik: kwadrat 1 dostaje `z-index: 1`, kwadrat 2 — `z-index: 3`, kwadrat 3 — `z-index: 2`. Zapisz przewidywaną kolejność od góry, potem sprawdź w przeglądarce.
3. P9. Dodaj regułę `.warstwa:hover`, która wyciąga najechany kwadrat na wierzch (`z-index: 10`) i dodaje mu ciemny obrys (`outline`).

5 Overflow i przycisk „do góry”

1. P10. Ogranicz wysokość bloku `.regulamin` do 180px i włącz pionowe przewijanie (`overflow-y: auto`). Sprawdź także wartości `hidden` i `visible` — opisz różnicę w sprawozdaniu, a w pliku zostaw `auto`.
2. P11. Ustaw przycisk `.do-gory` na stałe w prawym dolnym rogu okna: `position: fixed`, 24px od prawej i od dołu. Kliknij go po przewinięciu strony — powinien przenieść Cię na górę.
3. P12. Nadaj przyciskowi `z-index` większy niż menu i sprawdź w trybie urządzeń (Ctrl+Shift+M w F12, np. szerokość 375px), że przycisk nie zasłania treści w sposób uniemożliwiający czytanie.
4. P13. Sprawdź `style.css` walidatorem CSS W3C (oczekiwany wynik: brak błędów). Zrób zrzuty: strona przewinięta do sekcji Kontakt (widać menu u góry i przycisk w rogu), karty z etykietami, warstwy po P8.

W sprawozdaniu umieść

- ☐ tabela P1–P13 z regułami CSS i opisem wyniku
- ☐ zrzuty: etykiety po P4 i po P5, warstwy po P8, przewinięta strona po P11
- ☐ przewidywana i rzeczywista kolejność warstw w P8
- ☐ porównanie `overflow: visible, hidden, auto`
- ☐ folder `zad12` z plikami `index.html` i `style.css`
- ☐ odpowiedzi na pytania kontrolne

Pytania kontrolne

1. Czym różni się `position: fixed` od `position: sticky`? Podaj po jednym zastosowaniu.
2. Względem czego pozycjonowany jest element `absolute`, gdy żaden przodek nie ma ustawionego `position`?
3. Dlaczego `z-index` nie działa dla elementu z `position: static`?
4. Co się stanie z treścią bloku o ograniczonej wysokości przy `overflow: hidden` i dlaczego może to być problem dla użytkownika?

Kryteria oceny

Kryterium	Punkty
Menu sticky, scroll-margin-top i z-index menu (P1–P3)	4
Etykieta „Nowość” w narożniku każdej karty, wyjaśnienie wyniku P4 (P4–P6)	4
Warstwy rozmieszczone wg współrzędnych, poprawne przewidywanie P8, efekt :hover (P7–P9)	4
Overflow regulaminu i przycisk fixed w prawym dolnym rogu (P10–P12)	4
Walidacja CSS bez błędów, zrzuty i sprawozdanie	2
Odpowiedzi na pytania kontrolne	2
Razem	20

Sprawozdanie przygotuj na wzorze dołączonym do zadania (plik .docx o tym samym numerze).